

Ketenmonitor Wvvgz

Januari-Juni 2020

Uitgave: 20 oktober 2020

Contact: ketenbureauwvvgz@minvws.nl

Ketenmonitor Wvggz

Inleiding

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) is op 1 januari 2020 in werking getreden. De verplichte zorg aan mensen met een psychische stoornis wordt sinds die datum verleend op grond van de nieuwe wetgeving. Dat betekent onder meer dat er meer aandacht is voor de wensen en voorkeuren van betrokkene en dat de familie beter wordt betrokken. Waarbij de wet ook aangeeft dat verplichte zorg een uiterste middel is als een betrokkene een gevaar vormt voor zichzelf of iemand anders en dat verplichte zorg op maat wordt geleverd en zo snel mogelijk moet worden afgebouwd. De implementatie van de Wvggz wordt sinds 2016 ondersteund door een ketenprogramma waarin alle partners uit de keten samenwerken. Onder regie van het ketenprogramma zijn onder meer werkafspraken gemaakt over de uitvoering van de wet en de samenwerking in de regio's en is de gezamenlijke IV-opgave ter hand genomen. Daarnaast hebben de ketenpartijen behoefte aan inzicht in de uitvoering van de wet. Bijgaande keten-uitvoeringsmonitor voorziet in een kwantitatieve ondersteuning daarvan. Deze cijfers hebben betrekking op (het proces van) het opleggen van machtigingen en maatregelen en gaan niet over de daadwerkelijk verleende verplichte zorg. Daarover rapporteren zorgaanbieders en de IGJ.

Verder is dit nadrukkelijk een groeidocument. Partijen moeten de tijd krijgen om hun systemen en overzichten te verbeteren en meer volledig te maken. Desalniettemin is het waardevol voor de ketenpartijen (en mogelijk ook andere belanghebbenden) als eerste inzicht in het verloop van de Wvggz. De cijfers uit de ketenmonitor worden te zijner tijd ook gebruikt voor de wetsevaluatie die gepland is voor eind 2021. Deze monitor betreft de maanden januari tot en met juni 2020.

Invloed overgangsfase

In verband met een gelijkmatigere verdeling van de werklast is gekozen voor een overgangperiode van een jaar van de BOPZ naar de Wvggz, om een te hoge piek in juni 2020 te voorkomen. De cijfers in heel 2020 worden daardoor mede gekleurd, vóór het einde van 2020 moeten immers alle lopende BOPZ machtigingen zijn omgezet naar de Wvggz. Dit leidt (administratief) tot een hoger aantal machtigingen verdeeld over 2020.

Daarmee is het nog te vroeg om, op basis van deze cijfers, uitspraken te doen over het effect van de Wvggz op onder andere de hoeveelheid machtigingen en maatregelen voor verplichte zorg die worden opgelegd ten opzichte van de Wet Bopz.

De monitor is samengesteld op basis van bijdragen van de rechtspraak, de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG), de stichting patiëntenvertrouwenspersonen (StPVP) en het openbaar ministerie (OM). Al deze cijfers zijn voorlopig en kunnen nog enigszins worden bijgesteld.

Deze monitor betreft de maanden januari tot en met juni 2020 en is als volgt ingedeeld:

1. Crisismaatregelen
2. Voortzettingen IBS (BOPZ) en voortzettingen CM (Wvggz).
3. BOPZ- en Wvggz- machtigingen.
4. Inzet Stichting PVP

1. Crisismaatregel

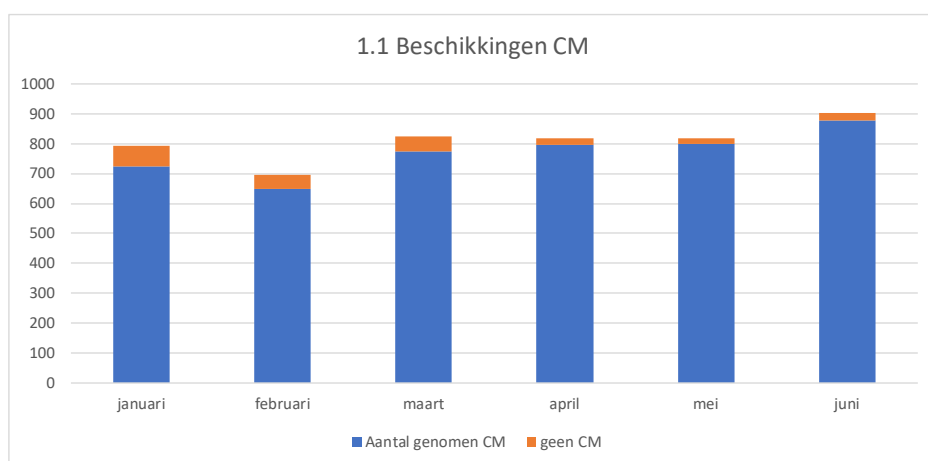
Een crisismaatregel kan worden genomen als het ernstige vermoeden bestaat dat het gedrag van een persoon onmiddellijk dreigend nadeel veroorzaakt als gevolg van een psychische stoornis. Een crisismaatregel wordt genomen door de burgemeester op basis van een medische verklaring van een psychiater, en ook heeft deze de mogelijkheid om de historie van machtigingen en maatregelen op te vragen. Daarbij krijgt de betrokkene de mogelijkheid om gehoord te worden. Een crisismaatregel duurt maximaal drie dagen.

In tabel 1.1 is weergegeven:

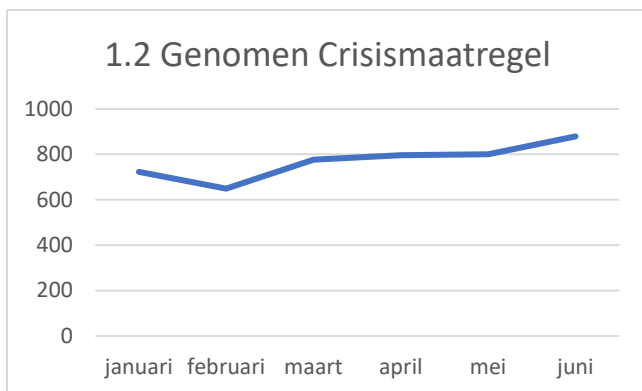
1. In de eerste kolom is het totaal aantal beschikkingen in het kader van de crisismaatregel weergegeven. Dit getal omvat alle beschikkingen, ook die waarbij geen crisismaatregel genomen is, van januari tot en met juni 2020.
2. In het tweede kolom is het aantal beschikkingen opgenomen dat heeft geleid tot het nemen van een crisismaatregel.

Tabel 1.1 Beschikkingen CM¹

Periode 2020	1.Aantal beschikkingen CM	2.Waarvan genomen crisismaatregelen
Januari	790	725
Februari	695	650
Maart	825	775
April	825	795
Mei	815	805
Juni	900	880
Totaal	4850	4630

¹ Gegevens zijn verkregen vanuit VNG. Kanttekening hierbij is dat enkele gemeenten bezwaar hebben gemaakt tegen aanlevering van gegevens. Deze zijn daarom niet meegenomen in de hierboven vermelde aantallen. De niet opgenomen gemeenten vormen echter een klein deel, waardoor de vermelde gegevens wel als afspiegeling van de trend gezien kunnen worden.

Toelichting

In tabel 1.1 zijn de aantallen beschikkingen Crisismaatregel te zien over de periode januari tot en met juni 2020. Het werkproces voor de burgemeester start met een medische verklaring die wordt aangeboden door de onafhankelijk psychiater.

Het aantal crisismaatregelen is niet te vergelijken met het aantal IBS-en onder de BOPZ in eerdere jaren omdat deze gegevens niet beschikbaar zijn. Een preciezere duiding van de aantallen crisismaatregelen is ook lastig omdat het aantal maatregelen sowieso varieert over de maanden van het jaar. Momenteel is te zien dat in de maand juni meer beschikkingen CM zijn afgegeven ten opzichte van de afgelopen maanden. Meer inzicht komt beschikbaar als er langere tijd cijfers verzameld worden. Wel is een vergelijking mogelijk tussen Voortzettingen IBS en CM (zie hoofdstuk 2).

Informatieverstrekking: politie en justitiële gegevens en historisch overzicht

In voorbereiding op een crisismaatregel kan de burgemeester een historisch overzicht van machtigingen en maatregelen opvragen bij de officier van justitie en de psychiater kan politie- en justitiële gegevens opvragen. In de onderstaande tabel is weergegeven hoe vaak dit in de afgelopen maanden is voorgekomen. Deze aantallen zijn afgezet tegen het totaal aantal beschikkingen, en zo is te zien in welk deel van de beschikkingen deze gegevens zijn opgevraagd (kolom 2 en 4).

Tabel 1.2 Informatieverstrekking vanuit OM aan burgemeester en psychiater. ²

	1.Aanvraag informatieverstrekking burgemeester ³	2.% Aanvraag van BM t.o.v. aantal beschikkingen CM	3.Aanvraag informatieverstrekking psychiater	4.% Aanvraag van psychiater t.o.v. aantal beschikkingen CM
Januari	90	11%	95 ⁴	12%
Februari	80	12%	100	14%
Maart	60	7%	65	8%
April	75	9%	111	14%
Mei	65	8%	126	15%
Juni	70	8%	120	13%

² Gegevens uit kolom 1 en 3 zijn verkregen vanuit het OM in augustus 2020. Om de procentuele verhoudingen in kolom 2 en 4 te kunnen berekenen zijn de aantallen afgegeven beschikkingen afkomstig vanuit de VNG gebruikt.

³ Aantallen voor februari, maart, mei en juni zijn afgerond op 5-tal

⁴ Afgerond op 5-tal

Horen van de betrokkene

Volgens de wet dient de burgemeester de betrokkene, zo mogelijk, in de gelegenheid te stellen om gehoord te worden. Om een goed beeld te kunnen geven van het aantal beschikkingen dat is afgegeven ten opzichte van het aantal betrokkenen dat daadwerkelijk is gehoord, worden de procentuele verhouding weergegeven in kolom 4 van tabel 1.3.

Tabel 1.3 Het horen ⁵

1. Aantal beschikkingen CM tot en met juni 2020	2. Poging(en) om te horen (aantal betrokkenen in staat bevonden om gehoord te worden)	3. Aantal betrokkenen dat is gehoord	4. % Verhouding aantal betrokkenen dat gehoord is ten opzichte van het aantal
4856	3153	2322	48 %

Toelichting:

Het horen vindt plaats nadat de psychiater een betrokkene heeft onderzocht voor de medische verklaring. Naar aanleiding van dat onderzoek kan de psychiater aangeven of de betrokkene in staat is om gehoord te worden. Als betrokkene in staat is om gehoord te worden, wordt er een poging (indien nodig meerdere pogingen) gedaan om te horen (kolom 2 in tabel 1.3). Gezien de omstandigheden waar in betrokkene zich bevindt is het echter niet in alle gevallen mogelijk betrokkene daadwerkelijk te horen. Te zien is dat in de periode tot en met juni bijna de helft van de betrokkenen is gehoord.

⁵Gegevens zijn verkregen vanuit VNG. Kanttekening hierbij is dat enkele gemeenten bezwaar hebben gemaakt tegen aanlevering van gegevens. Deze zijn daarom niet meegenomen in de hierboven vermelde aantallen. De niet opgenomen gemeenten vormen echter een klein deel, waardoor de vermelde gegevens wel als afspiegeling van de trend gezien kunnen worden.

2. Voortzetting IBS BOPZ en voorzetting CM Wvggz

Een voortzetting van een crisismaatregel (VCM) wordt aangevraagd door een officier van justitie als met de crisismaatregel het risico op ernstig nadeel voor betrokkene zelf of een ander nog niet voldoende is afgewend en er langer dan drie dagen verplichte zorg nodig is.

Om een beeld te kunnen vormen van de aantallen worden deze afgezet tegen gegevens van de Wet Bijzondere Opnemingen Ziekenhuizen (BOPZ, voorloper van de Wvggz) uit 2018 en 2019. In de BOPZ was nog geen sprake van een crisismaatregel maar was sprake van In Bewaring Stelling (IBS). Die zowel gold voor mensen met een psychiatrische stoornis (nu: Wvggz) als voor mensen met een psychogeriatrische aandoening of verstandelijke beperking (nu: Wet zorg en dwang (Wzd)). Om getalsmatig een compleet beeld te vormen over de periode van januari tot en met juni 2020 en een vergelijking met de BOPZ mogelijk te maken is ook het aantal voortzettingen wegens de Wet Zorg en Dwang (Wzd) van januari tot en met juni opgenomen, genaamd Voortzetting IBS Wzd. Deze zijn slechts opgenomen om een vergelijking met de aantallen uit de BOPZ compleet te maken, de Wzd wordt niet betrokken in de analyse.

In tabel 2.1 is weergegeven:

1. Het aantal Voortzettingen IBS (VIBS) over de maanden januari tot en met juni 2018 en 2019, in kolommen 1 en 2.
2. De aantallen voorzettingen in januari tot en met juni 2020 van BOPZ, Wvggz en Wzd zijn opgeteld in kolom 3.
3. Het aantal Voortzettingen IBS (VIBS) onder de BOPZ in januari tot en met juni 2020, in kolom 4.
4. Het aantal Voortzettingen Crisismaatregelen (VCM) onder de Wvggz in januari tot en met juni 2020, in kolom 5.
5. Het aantal afgegeven Voortzettingen IBS (VIBS) onder de Wzd in januari tot en met juni 2020 (opgenomen om vergelijking met voorgaande jaren mogelijk te maken) in kolom 6.

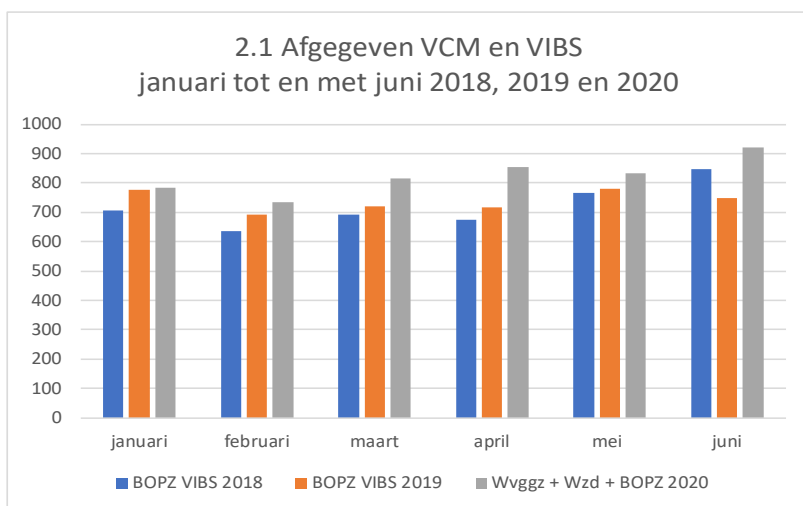
	1.BOPZ VIBS 2018	2.BOPZ VIBS 2019	3.Wvggz + Wzd + BOPZ 2020	4.BOPZ VIBS 2020	5.Wvggz VCM 2020	6.Wzd VIBS 2020
Januari	705	775	784	340 ⁶	390 ⁷	56
Februari	635	692	734	19	633	82
Maart	692	720	815 ⁸	<5	706	109
April	674	715	855 ⁹	<5	738	113
Mei	766	781	832	0	730	102
Juni	848	747	932	0	831	101

⁶ Afgerond op 5-tal.

⁷ Afgerond op 5-tal.

⁸ Afgerond op 5-tal.

⁹ Afgerond op 5-tal.

Toelichting

In tabel 2.1 is te zien dat het totaal aantal voortzettingen tot en met juni 2020 hoger ligt dan de voorgaande jaren. Het verschil kan te maken hebben met de overgang naar de Wvggz.

Het was voorzien dat het in begin 2020 niet altijd zou lukken om een aansluitende zorgmachtiging af te geven op het moment dat een voortzetting IBS/CM afloopt. Daarvoor was de voorbereidingstijd vanaf 1 januari te kort. Dan was de terugvaloptie om een nieuwe crisismaatregel met aansluitend en voortzetting af te geven, omdat deze procedure veel korter is, en de betrokkene dan toch de zorg kon krijgen die nodig is.

Op basis van deze cijfers is het nog niet mogelijk om te concluderen of, met inwerkingtreding van de Wvggz, structureel meer of minder voortzettingen worden afgegeven dan vóór de inwerkingtreding van de Wvggz. Er zijn vaker schommelingen over de maanden. Deze schommelingen zijn ook te zien in de aantallen van voorgaande jaren.

Tabel 2.2 geeft weer: (1) aantal verzoeken die de officier van Justitie in behandeling heeft genomen om een voortzetting crisismaatregel voor te bereiden en (2) aantal ingediende verzoekschriften bij de rechter voor een voortgezette crisismaatregel. Er is te zien dat het aantal dat voorgelegd is aan de rechter bijna even hoog is als het aantal in voorbereiding genomen voortzettingen bij het OM, wat ook volgens verwachting is, gezien de snelheid waarmee dit moet plaatsvinden.

Tabel 2.2 Voorbereiding voortzetting CM ¹⁰

	1. In voorbereiding genomen verzoeken voortzetting CM	2. Bij rechter ingediende verzoekschriften voortzetting CM
Januari	742	732
Februari	661	664
Maart	796	788
April	805	808
Mei	808	795
Juni	930	935

¹⁰ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in augustus 2020.

Crisismaatregelen en Voortzetting CM

Met de gegevens van de aantallen CM en de aantallen voortzettingen CM is het mogelijk te berekenen welk deel van de crisismaatregelen wordt voortgezet. De verhouding in maanden januari tot en met maart geeft echter geen representatief beeld omdat er in die periode ook voortgezette IBSen zijn afgegeven vanwege de overgang vanuit de BOPZ. Het verhoudingsgetal in april, mei en juni zijn het meest representatief en laten zien dat een ruim deel van de CM wordt voortgezet, het percentage ligt rond de 90%.

Tabel 2.3 Aantal crisismaatregelen en voortzettingen.

	Aantal genomen crisismaatregelen	Afgegeven VCM	% verhouding tussen afgegeven CM en VCM
Januari	723	390	52%
Februari	649	633	95%
Maart	776	706	89%
April	796	738	90%
Mei	800	730	88%
Juni	879	831	94%

3. BOPZ- en Wvggz- machtigingen

Om een beeld te kunnen vormen van de aantallen worden deze afgezet tegen BOPZ-gegevens uit 2018 en 2019. Om een compleet beeld te vormen over de periode van januari tot en met juni 2020 en een vergelijking met de BOPZ mogelijk te maken is ook het aantal Wzd machtigingen van januari tot en met juni opgenomen. Deze zijn slechts opgenomen om een vergelijking van de aantallen compleet te maken, de Wzd wordt niet betrokken in de analyse.

In tabel 3.1 is weergegeven:

1. Ter vergelijking zijn de cijfers van de BOPZ over de maanden januari tot en met juni 2018 en 2019 toegevoegd, in kolommen 1 en 2.
2. Om een vergelijking te kunnen maken met voorgaande jaren zijn de aantallen machtigingen in januari tot en met juni 2020 (BOPZ, Wvggz en Wzd) opgeteld in kolom 3.
3. Het aantal afgegeven BOPZ machtigingen in januari tot en met juni 2020¹¹, in kolom 4.
4. Het aantal afgegeven Wvggz machtigingen (ZM) over januari tot en met juni 2020¹², in kolom 5.
5. Het aantal afgegeven Wzd machtigingen (RM) in januari tot en met juni 2020 (opgenomen in verband met vergelijking met BOPZ), in kolom 6.

Tabel 3.1 Machtigingen¹³

	1.BOPZ machtigingen 2018	2.BOPZ machtigingen 2019	3.Wvggz + Wzd + BOPZ 2020	4.BOPZ machtigingen 2020	5.Wvggz ZM 2020	6.Wzd RM 2020
Januari	1607	1639	1577	1544	25 ¹⁴	12
Februari	1425	1598	815	480 ¹⁵	213	124
Maart	1539	1577	1062	140 ¹⁶	664	255
April	1372	1749	1152	22	849	281
Mei	1417	1553	1345 ¹⁷	<10	1082	257
Juni	1593	1397	1325 ¹⁸	<5	1083	242

¹¹ Dit is een optelsom van de beschikkingen over machtiging tot voortgezet verblijf, voorlopige machtiging en voorwaardelijke machtiging.

¹² Dit is een optelsom van de beschikkingen over zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een crisismaatregel, zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging en zorgmachtiging op basis van een zelfbindingsverklaring.

¹³ Gegevens zijn verkregen vanuit de Rechtspraak in de maand augustus.

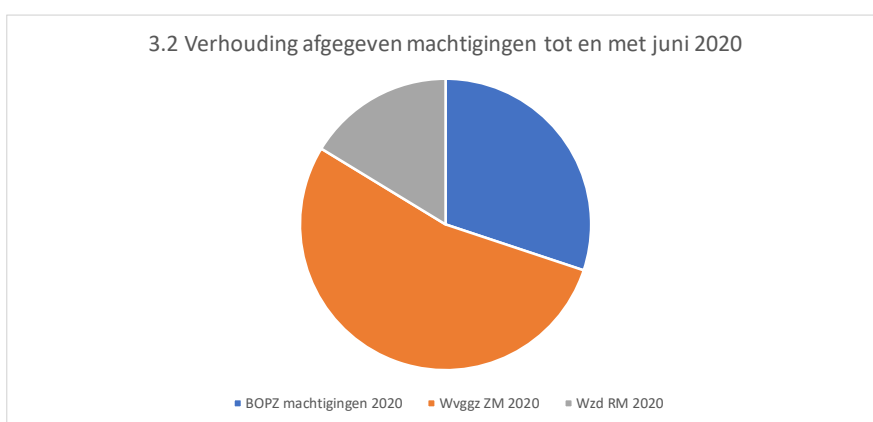
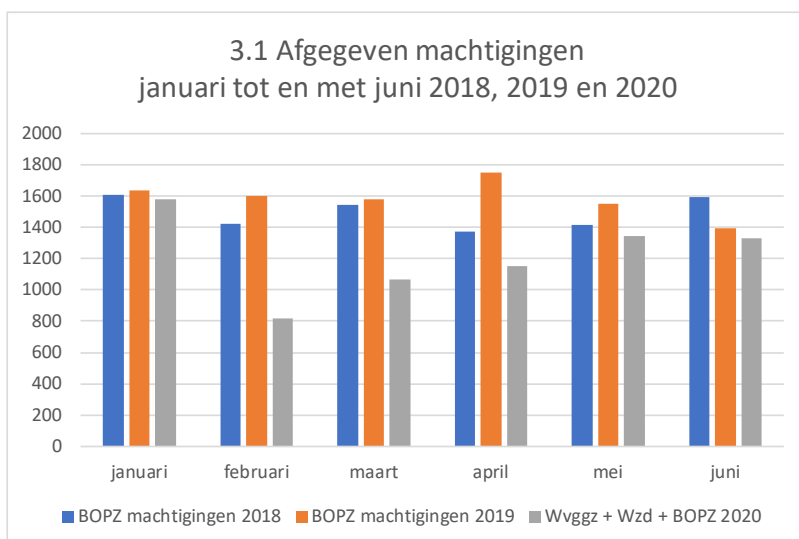
¹⁴ Afgerond op 5-tal.

¹⁵ Afgerond op 5-tal.

¹⁶ Afgerond op 5-tal.

¹⁷ Afgerond op 5-tal.

¹⁸ Afgerond op 5-tal.

Toelichting

Medio 2019 zijn er door ketenpartijen afspraken gemaakt om de overgang naar Wvggz geleidelijk te kunnen laten verlopen. In tabel 3.1 is te zien dat er om die reden in januari en februari nog een fors aantal machtigingen onder de BOPZ afgegeven. Dit komt doordat er op grond van het overgangsrecht nog besluiten werden genomen over verzoeken voor een machtiging die vóór 1 januari 2020 waren ingediend.

Het totale aantal (in kolom 3) in februari ligt aanzienlijk lager dan afgelopen jaren. Dat is in lijn met de verwachting. De totale werklast voor de rechter zou na de eerste piek moeten afnemen en onder het gemiddelde komen. De verwachting was dat deze afname in maart-april zou bijtrekken, en er weer een stijging te zien zou zijn dat in de maanden daarna zich stabiliseert. Als we kijken naar de totaal aantal beschikkingen (in kolom Wvggz, Wzd en BOPZ) ten opzichte van voorgaande jaren zien we dat de aantallen wel lager liggen, maar na april geen grote afwijking tonen. De aantallen in de voorgaande jaren kennen vergelijkbare schommelingen tussen de maanden.

Vorbereiding Zorgmachtiging

De officier van justitie ontvangt aanvragen voor de voorbereiding van zorgmachtigingen. Vervolgens wordt het proces van de voorbereiding verder in gang gezet door verzoekschriften in voorbereiding te nemen en vervolgens in te dienen bij de rechter. De cijfermatige doorloop van de voorbereiding in

de maanden januari tot en met juni is zichtbaar in de onderstaande tabel. Verder wordt ook de verdeling over de verschillende soorten aanvragen en een typering van de aanvragers weergegeven.

In tabel 3.2 is weergegeven:

1. De totaal aantallen aanvragen die zijn ingediend bij de officier van Justitie om een voorbereiding voor een zorgmachtiging te starten, in kolom 1.
2. De aanvragen die de officier van Justitie in behandeling heeft genomen wat ook inhoudt dat de voorbereiding voor een zorgmachtiging is begonnen, in kolom 2.
3. Totaal aantal verzoekschriften die ingediend zijn bij de rechter, in kolom 3.
4. Totaal aantal afgegeven zorgmachtigingen door de rechter, in kolom 4

Tabel 3.2 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging in 2020 ¹⁹

	1.Aanvragen voorbereiden verzoekschriften ZM ²⁰	2.In voorbereiding genomen verzoekschriften ZM ²¹	3. Ingediende verzoekschriften ZM bij rechter	4. Afgegeven ZM Wvvgz
Januari	1090	262	160 ²²	25 ²³
Februari	1505	841	659	213
Maart	1590	1375	1155	664
April	1635	1452	1201	849
Mei	1489	1385	1223	1082
Juni	1627	1573	1299	1083

Toelichting

Het aanvraagproces voor een zorgmachtiging kent een wettelijke termijn van 4 weken voor de officier om het verzoekschrift in te dienen bij de rechter (en 6 weken als er sprake is van eigen plan van aanpak), en 3 weken voor de rechter om een besluit te nemen. Deze termijnen zijn van belang om de bovenstaande aantallen goed te kunnen interpreteren.

Voor de aantallen in tabel 3.2 onder kolom 1 zijn deze termijnen nog niet begonnen. De termijn van 4 weken start bij kolom 2. In januari kon logischerwijs pas een klein deel een van de aanvragen in voorbereiding genomen worden gezien de opstart van de Wvvgz en de termijnen. In de maanden daarna loopt het aantal op. Doordat een verbeteringslag over de cijfers plaatsvindt kunnen de aantallen afwijken van de eerste ketenmonitor.

Het OM heeft aangegeven dat er in een beperkt aantal arrondissementen enige vertraging is ontstaan bij het in voorbereiding nemen van nieuw ingediende aanvragen, maar dat er is en wordt gewerkt aan een inhaalslag. De inhaalslag is ook in de aantallen te zien, vooral in de maand juni, toen zijn meer aanvragen in voorbereiding genomen dan ontvangen.

¹⁹ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in augustus 2020.

²⁰ Dit zijn de aantallen ontvangen aanvragen voor een voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging (ZM), wijziging van een ZM, een ZM aansluitend op een VCM, een ZM aansluitend op een ZM, ZM op basis van een zelfbindingsverklaring. De aantallen zijn afgerond op 5 tallen.

²¹ Dit zijn de aantallen in behandeling genomen aanvragen voor een voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging (ZM), wijziging van een ZM, een ZM aansluitend op een VCM, een ZM aansluitend op een ZM, ZM op basis van een zelfbindingsverklaring.

²² De aantallen zijn afgerond op 5 tallen

²³ Afgerond op 5-tal.

Tabel 3.3 Soorten aanvragen voor een verzoekschrift ZM ²⁴

	Zorgmachtiging	Wijziging zorgmachtiging	Zorgmachtiging aansluitend op VCM	Zorgmachtiging met zelfbindingsverklaring	Zorgmachtiging aansluitend op zorgmachtiging
januari	1030	<5	57	0	0
februari	1264	<5	233	<5	0
maart	1333	11	245	0	<5
april	1337	12	278	0	<10
Mei	1120	23	307	<5	34
juni	1129	32	326	<5	235

Toelichting

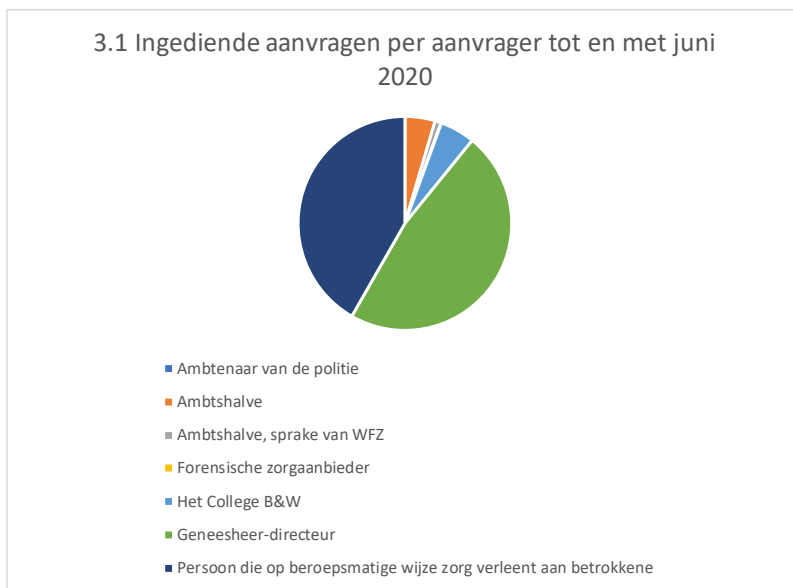
Er zijn aanvragen voor voorbereiding van verschillende typen zorgmachtigingen mogelijk. De verdeling over de verschillende typen is te zien in tabel 3.3. Het aandeel van aanvragen voor een wijziging is klein en er zijn tot en met juni minder dan 10 aanvragen voor een zorgmachtiging op basis van een zelfbindingsverklaring binnengekomen. Het grootste deel van de aanvragen betreft een verzoekschrift voor een "reguliere" zorgmachtiging en aansluitend op een voorzetting crisismaatregel. Wat wel te zien is, is de stijging van het aantal aanvragen voor een zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging. Een zorgmachtiging kent voor de eerste afgifte een geldigheidsduur van 6 maanden. Voor deze verlenging wordt er onder de Wvvgz een zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging aangevraagd. De verwachting is dat dit aantal de komende maanden zal stijgen.

Tabel 3.4 Aanvragers voor een voorbereiding van een verzoekschrift t.b.v. een zorgmachtiging ²⁵

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni
Ambtenaar van de politie	<5	-	-	-	-	<5
Ambtshalve officier van Justitie	140	118	23	38	47	38
Ambtshalve officier van justitie, sprake van WFZ	<5	18	25	11	12	12
Forensische zorgaanbieder	<5	<5	-	<5	<5	<5
Het College B&W	22	116	115	69	73	76
Geneesheerdirecteur	527	685	728	808	704	764
Persoon die op beroepsmatige wijze zorg verleent aan betrokkene	393	565	700	707	645	698
Totalen	1090	1505	1590	1635	1480	1595

²⁴ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in augustus 2020.

²⁵ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM. De totalen zijn afgerond op 5-tallen.

Toelichting

In art. 5:3 Wvvggz staat benoemd wie een aanvraag voor een zorgmachtiging kan indienen. In tabel 3.4 is te zien dat de aanvragen voor de voorbereiding van een verzoekschrift vooral vanuit de GGZ worden ingediend (een geneesheer-directeur of een persoon die op beroepsmatige wijze zorg verleent). Dit is in lijn met de verwachtingen.

De keuze voor geneesheerdirecteur of zorgverlener als aanvrager verschilt per instelling. De beroepsmatige zorgverlener is voornamelijk de onafhankelijke psychiater, en soms de huisarts. Het aantal ambtshalve aanvragen door de officier van justitie was hoog in de eerste twee maanden. Mogelijke verklaring hiervoor is dat dit, in het begin van de overgangsfase, tijdelijk benut is als snelle route voor een aanvraag en dat daarnaast de registratie van de verzoeken in de loop van de maanden beter wordt uitgevoerd.

Aanvragen door het College van B&W: het Verkennend onderzoek

Nieuw ten opzichte van de BOPZ is dat burgers een melding kunnen doen over personen voor wie de noodzaak tot (mogelijk verplichte) geestelijke gezondheidszorg zou moeten worden onderzocht. Hiervoor start de gemeente een verkennend onderzoek. Onderstaande tabellen geven het aantal meldingen weer (tabel 3.5) en het aantal verkennend onderzoeken met de status (tabel 3.6), tot en met juni.

De bron van het aantal meldingen en verkennend onderzoeken is het Khonraad systeem dat door veel gemeenten daarvoor wordt gebruikt. Gemeenten bepalen zelf hoe zij registreren. Er bestaan verschillen in hoe gemeenten meldingen en verkennende onderzoeken registreren in het systeem. Er zijn gemeenten die alleen Wvvggz-meldingen in Khonraad registreren, maar er zijn ook gemeenten die er voor kiezen om meerdere soorten meldingen in Khonraad te registreren, ook als nog niet duidelijk is of het tot een verkennend onderzoek zal leiden. Daarnaast zijn er ook gemeenten die meldingen in een ander systeem dan Khonraad registreren. Hierdoor zijn de aantallen meldingen zoals opgenomen in de tabel niet volledig, maar geven wel een globaal beeld.

Tabel 3.5 Meldingen bij gemeenten ²⁶

	Meldingen bij gemeenten	Waarvan melders met doorzettingsmacht zoals bedoeld in 5:2 lid 5
januari – juni 2020	941	219

Tabel 3.6 Verkennend onderzoek ²⁷

	Totaal Verkennend onderzoek ²⁸	Nog lopend	Afgedaan	Negatief	Negatief, maar toch doorgezet	Positief
januari – juni 2020	925	<10	255	177	<5	478

Toelichting

Bovenstaande tabellen geven weer wat het aantal meldingen en gestarte verkennende onderzoeken is. Uit de 941 meldingen is circa 925 maal een verkennend onderzoek gestart. Tijdens het verkennend onderzoek kan bijvoorbeeld blijken dat de betrokkene (toch) open staat voor vrijwillige zorgverlening. Het verkennend onderzoek wordt dan voortijdig beëindigd, wat wordt geregistreerd onder ‘afgedaan’. Een verkennend onderzoek is erop gericht om helder te krijgen of verplichte ggz nodig, of, anders gezegd, of er nog mogelijkheden bestaan om dat te voorkomen. Verkennende onderzoeken die resulteren in ‘negatief’ kunnen dus een vervolg kennen in het vrijwillige zorgkader. Ruim 50 % van de verkennend onderzoeken in de eerste helft van 2020 heeft geleid tot een aanvraag voor voorbereiding van een zorgmachtiging bij de officier van justitie.

²⁶ Gegevens zijn verkregen vanuit VNG. Kanttekening hierbij is dat enkele gemeenten bezwaar hebben gemaakt tegen aanlevering van gegevens. Deze zijn daarom niet meegenomen in de hierboven vermelde aantallen. De niet opgenomen gemeenten vormen echter een klein deel, waardoor de vermelde gegevens wel als afspiegeling van de trend gezien kunnen worden.

²⁷ Zie voetnoot 17

²⁸ Afgerond op 5-tal

Zorgmachtigingen onder Wet forensische zorg

Onderstaande tabel geeft het aantal afgegeven zorgmachtigingen onder de Wfz weer.

Tabel 3.7 Afgegeven zorgmachtigingen onder Wfz ²⁹

WFZ machtigingen	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni
Ambtshalve zorgmachtiging 2.3 Wfz	0	0	<5	<10	14	19

Toelichting

In tabel 3.4 is te zien dat er ambtshalve door de officier van justitie aanvragen zijn ingediend voor een voorbereiding van een verzoekschrift als er sprake is van Wfz. Deze aanvragen kennen nog een voorbereidingstijd alvorens de rechter een uitspraak kan doen. De aantallen in tabel 3.7 geeft het aantal weer waar al een uitspraak is geweest. Wettelijke doorlooptijd hierbij is 4 weken voor de officier om een verzoekschrift voor te bereiden, en 3 weken voor de rechter om een uitspraak te doen.

²⁹ Gegevens zijn verkregen vanuit de Rechtspraak

4. Inzet Patiëntenvertrouwenpersoon

De betrokkene heeft in het proces van de Wvggz de mogelijkheid om zich te laten ondersteunen door een patiëntenvertrouwenpersoon. Dit kan bijvoorbeeld bij het opstellen van een zorgplan of zorgkaart of bij een klacht of vraag over het proces. De geneesheerdirecteur en de burgemeester moeten in het proces van respectievelijk de zorgmachtiging en de crisismaatregel de betrokkene vragen of diens persoonsgegevens doorgestuurd mogen worden naar een patiëntenvertrouwenpersoon zodat deze contact kan opnemen, en indien gewenst ondersteuning kan leveren.

In tabel 1 is weergegeven:

1. Het aantal maal dat persoonsgegevens zijn doorgestuurd naar de Stichting PVP door de geneesheerdirecteur (GD) en burgemeester (BM).
2. Er is vanuit PVP 783 keer ondersteuning geleverd in de voorbereiding op een zorgmachtiging

Tabel 4.1 Inzet PVP ³⁰

	Gegevens doorgestuurd door GD (aantal personen)	Gegevens doorgestuurd door BM (aantal personen)	PVP inzet bij voorbereiding zorgmachtiging (aantal dossiers) *
januari	50	227	55
februari	99	183	142
maart	105	227	148
april	109	194	157
mei	85	210	150
juni	107	233	131
totaal	555	1.274	783

* Stichting PVP telt het aantal keren dat ondersteuning is gegeven. Hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund.

Tabel 4.2 Inzet PVP bij voorbereiding ZM³¹

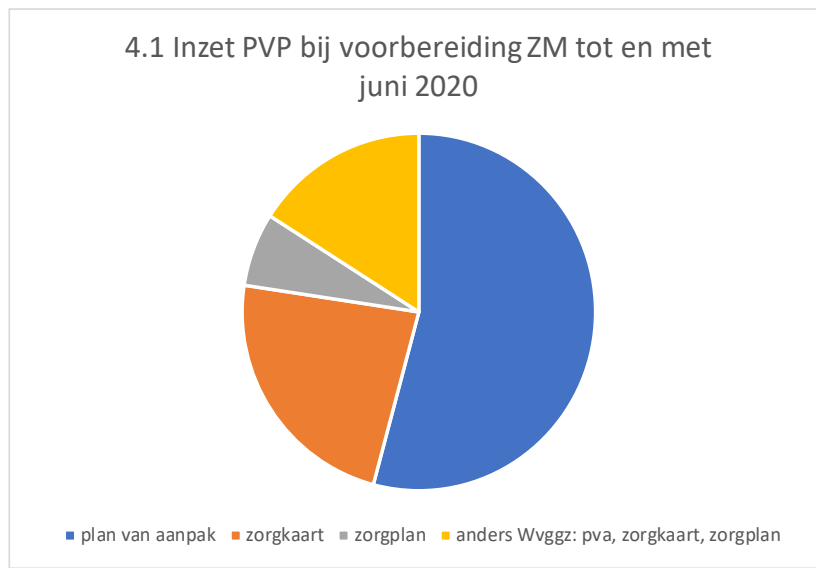
Activiteiten	Aantal dossiers
plan van aanpak	424
zorgkaart: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	103
zorgkaart: vraag/klacht	79
zorgplan: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	21
zorgplan: vraag/klacht	31
anders Wvggz: pva, zorgkaart, zorgplan	125
Totaal	783

³⁰ Gegevens zijn verkregen vanuit StPVP.

³¹ Gegevens zijn verkregen vanuit StPVP.

In tabel 2 is weergegeven:

1. In totaal is er ondersteuning geleverd bij 783 dossiers onderverdeeld in verschillende onderwerpen. bij , Deze ondersteuning is nog onderverdeeld in vraag of klacht en bijstand. Hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund. De ondersteuning is geleverd aan 696 betrokkenen.
2. De onderdelen waarin 'bijstand' wordt genoemd gaat om daadwerkelijke bijstand bij een zorgkaart of zorgplan, alle overige onderdelen gaan om een vraag of klacht over het onderwerp. Dus bij plan van aanpak gaat het niet om bijstand bij het opstellen van een plan van aanpak maar om de inzet bij vragen of klachten over een plan van aanpak.

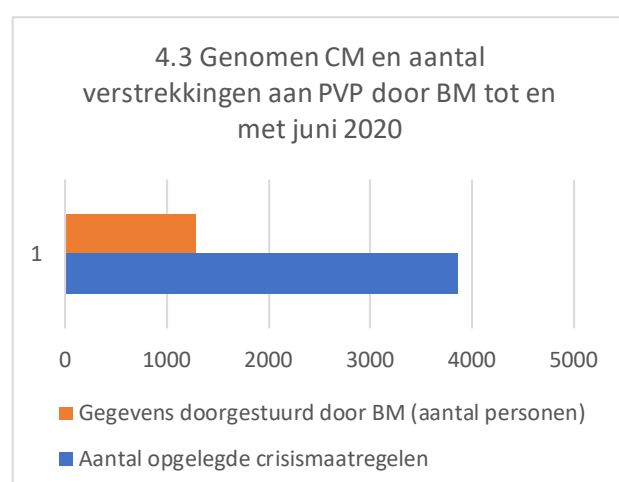
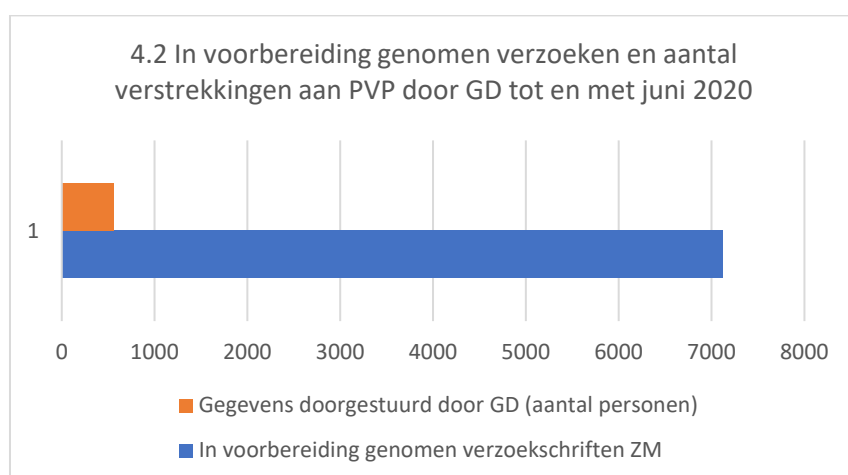

Toelichting

In onderstaande tabel zijn de beschikbare gegevens naast elkaar gezet om de verhouding tussen de inzet van de PVP in het proces voor een zorgmachtiging en een crisismaatregel in te zien.

Tabel 4.3 Procentuele verhoudingen

	In voorbereiding genomen verzoekschriften ZM ³²	Gegevens doorgestuurd door GD (aantal personen)	% verhouding	Aantal genomen crisismaatregelen	Gegevens doorgestuurd door BM (aantal personen)	% verhouding
Januari	263	50	19%	723	227	30%
Februari	844	99	11%	649	183	27%
Maart	1388	105	8%	776	227	29%
April	1468	109	7%	796	194	24%
Mei	1416	85	6%	800	210	25%
Juni	1742	107	6%	879	233	27%
Totaal	7121	555	8%	4623	1274	28%

³² Dit zijn de aantallen in behandeling genomen aanvragen voor een voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging, wijziging van een zorgmachtiging, een zorgmachtiging aansluitend op een VCM, - zelfbindingsverklaring en – zorgmachtiging. Gegevens zijn in augustus door OM aangeleverd.

